

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

4 юни 2015 година*

„Преюдициално запитване — Член 267 ДФЕС — Производство за инцидентен контрол за конституционносъобразност — Проверка за съответствието на национален закон както с правото на Съюза, така и с конституцията на съответната държава членка — Право на национална юрисдикция да сезира Съда с преюдициално запитване — Национална правна уредба, която предвижда данък за използването на ядрено гориво — Директиви 2003/96/ЕО и 2008/118/ЕО — Член 107 ДФЕС — Членове 93 АЕ, 191 АЕ и 192 АЕ“

По дело C-5/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Finanzgericht Hamburg (Германия) с акт от 19 ноември 2013 г., постъпил в Съда на 7 януари 2014 г., в рамките на производство по дело

Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH

срещу

Hauptzollamt Osnabrück,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: М. Pešič (докладчик), председател на състава, А. Ó Caoimh, С. Toader, Е. Jarašiūnas и С. G. Fernlund, съдии,

генерален адвокат: М. Szpunar,

секретар: К. Malacek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 4 ноември 2014 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH, от J. Lüdicke и G. Roderburg, Rechtsanwälte,
- за Hauptzollamt Osnabrück, от С. Schürle и I. Schmidtke, в качеството на представители,
- за германското правителство, от Т. Henze и К. Petersen, в качеството на представители,
- за финландското правителство, от S. Hartikainen и J. Heliskoski, в качеството на представители,

* Език на производството: немски.

— за Европейската комисия, от R. Lyal и R. Sauer, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 3 февруари 2015 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 267 ДФЕС, на член 14, параграф 1, буква а) от Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 година относно преструктурирането на правната рамката на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията (ОВ L 283, стр. 51; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 1, стр. 98), на член 1, параграфи 1 и 2 от Директива 2008/118/ЕО на Съвета от 16 декември 2008 година относно общия режим на облагане с акциз и за отмяна на Директива 92/12/ЕИО (ОВ L 9, 2009 г., стр. 12), на член 107 ДФЕС, на член 93, параграф 1 АЕ във връзка с член 3, параграф 1 от Протокол (№ 7) за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз, приложен към Договорите за ЕС, за функционирането на ЕС и за ЕОАЕ (наричан по-нататък „протоколът“), както и на член 192, параграф 2 АЕ във връзка с член 1, параграф 2 АЕ и член 2, буква г) АЕ.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор на Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH (наричано по-нататък „KLE“), оператор на ядрената централа „Емсланд“ в Линген (Германия) с Hauptzollamt Osnabrück (наричана по-нататък „Митническата служба“) по повод дължимия от KLE данък върху ядреното гориво съгласно Закона за данъчно облагане на ядрените горива (Kernbrennstoffsteuergesetz) от 8 декември 2010 г. (BGBl. 2010 I, стр. 1804, наричан по-нататък „KernbrStG“) за използваните от дружеството през юни 2011 г. горивни касети в ядрения реактор на централата.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2003/96

- 3 Съображения 2, 3, 6 и 7 от Директива 2003/96 имат следното съдържание:

„(2) Липсата на разпоредби на Общността, въвеждащи минимална данъчна ставка за електроенергията и енергийните продукти, различни от минерални масла, може да окаже неблагоприятно въздействие върху правилното функциониране на вътрешния пазар.

(3) Правилното функциониране на вътрешния пазар и постигането на целите на други политики на Общността изискват установяване на минимални данъчни ставки на общностно равнище за повечето енергийни продукти, включително електроенергията, природния газ и въглищата.

[...]

(6) В съответствие с член 6 от Договора [за ЕО], изискванията по отношение на опазването на околната среда следва да бъдат интегрирани при определянето и осъществяването на други политики на Общността.

(7) Като страна по Рамковата конвенция на Обединените нации по изменение на климата, Общността е ратифицирала Протокола от Киото. Облагането с данъци на енергийните продукти и, при необходимост, на електроенергията е един от инструментите за постигане на целите, заложи в Протокола от Киото“.

4 Член 1 от тази директива гласи:

„Държавите членки налагат данъци върху енергийните продукти и електроенергията в съответствие с настоящата директива“.

5 Член 2 от същата директива предвижда:

„1. За целите на настоящата директива терминът „енергийни продукти“ се отнася за продукти, които са:

- a) с кодове по КН от 1507 до 1518, ако са предвидени за използване като гориво за отопление или моторно гориво;
- б) с кодове по КН 2701, 2702 и от 2704 до 2715;
- в) с кодове по КН 2901 и 2902;
- г) с код по КН 2905 11 00, които не са от синтетичен произход и ако са предназначени за използване като гориво за отопление или моторно гориво;
- д) с код по КН 3403;
- е) с код по КН 3811;
- ж) с код по КН 3817;
- з) с код по КН 3824 90 99, ако са предназначени за използване като гориво за отопление или моторно гориво.

2. Настоящата директива също така се отнася до: електроенергията с код по КН 2716.

3. Когато енергийните продукти са предназначени за използване, предлагани за продажба или използвани като моторно гориво или гориво за отопление, различни от онези, за които в настоящата директива е определено ниво на облагане с данъци, те се облагат в зависимост от употребата със ставката, определена за еквивалентното гориво за отопление или моторно гориво.

В допълнение на облагаемите продукти, изброени в параграф 1, [...] всеки продукт, предназначен за използване, предлаган за продажба или използван като моторно гориво или като добавка или за разреждане на моторни горива, се облага[...] със ставката, определена за еквивалентното моторно гориво.

В допълнение на облагаемите с данъци продукти, изброени в параграф 1, всеки друг въглеродород, освен торфа, предназначен за използване, предлаган за продажба или използван за отопление се облага със ставката, определена за еквивалентния енергиен продукт.

4. Настоящата директива не се отнася до:

[...]

б) следните приложения на енергийни продукти и електроенергия:

- енергийни продукти, използвани за цели, различни от моторни горива или горива за отопление,
- енергийните продукти с двойно предназначение.

[...]

5. Позоваванията в настоящата директива на кодове от комбинираната номенклатура трябва да бъдат същите като в Регламент (ЕО) № 2031/2001 на Комисията от 6 август 2001 г., за изменение на приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа [(ОВ L 279, стр. 1, наричан по-нататък „комбинираната номенклатура“)].

Решение за актуализиране на кодовете от комбинираната номенклатура за продуктите, посочени в настоящата директива се взема веднъж годишно, в съответствие с процедурата, посочена в член 27. Решението не трябва да води до промяна на минималните данъчна ставки, определени с настоящата директива или до прибавянето към списъка или заличаването от него на енергийни продукти и електроенергия“.

6 Член 4 от Директива 2003/96 предвижда:

„1. Нивата на облагане с данъци, които държавите членки прилагат за енергийните продукти и електроенергията, изброени в член 2, не могат да бъдат по-малки от минималните нива на облагане с данъци, посочени в настоящата директива.

2. За целите на настоящата директива „ниво на облагане с данъци“ представлява общо наложените задължения, обхващащи всички косвени данъци (с изключение на [данъка върху добавената стойност, наричан по-нататък „ДДС“]), изчислени пряко или косвено върху количеството енергийни продукти и електроенергия при пускането им за потребление“.

7 Съгласно член 14, параграф 1 от посочената директива:

„В допълнение към общите разпоредби, посочени в Директива 92/12/ЕИО [на Съвета от 25 февруари 1992 година относно общия режим за продукти, подлежащи на облагане с акциз, и държането, движението и мониторинга на такива продукти (ОВ L 76, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 1, стр. 129)] по отношение на освободените от данъци приложения на облагаеми продукти и без да се засягат други разпоредби на Общността, държавите членки освобождават следните стоки от облагане с данъци при условия, които те трябва да посочат, с цел осигуряване на точното и ясно прилагане на освобождаването от заплащане на данъци и предотвратяване на [...] избягване, заобикаляне или злоупотреби по отношение на плащането на данъци:

а) енергийни продукти и електроенергия, използвани за производството на електроенергия и електроенергията, използвана за да се поддържа възможността за производство на електроенергия. Независимо от това, поради причини свързани с опазването на околната среда, държавите членки могат да обложат тези продукти с данъци без да трябва да се съобразяват с минималните нива на облагане, предвидени в настоящата директива. В този случай, облагането с данъци на тези продукти няма да бъде взето предвид по отношение на спазване на минималното ниво на облагане на електроенергията, посочено в член 10;

[...]“.

Директива 2008/118

8 Съображение 9 от Директива 2008/118 гласи следното:

„Тъй като акцизът е данък върху потреблението, не може да се събира акциз за акцизни стоки, които при определени обстоятелства са били унищожени или безвъзвратно загубени“.

9 Член 1 от тази директива предвижда:

„1. Настоящата директива определя общ режим по отношение на акциза, с който се облага пряко или косвено потреблението на следните стоки (наричани по-долу „акцизни стоки“):

а) енергийни продукти и електрическата енергия, обхванати от Директива [2003/96];

[...]

2. Държавите членки могат да налагат по отношение на акцизните стоки допълнителни косвени данъци със специално предназначение, при условие че тези данъци са в съответствие с данъчните правила на Общността, приложими по отношение на акцизите или [ДДС] при определянето на данъчната основа, изчисляването на данъчното задължение, облагането и контрола на данъка, като тези правила не включват разпоредбите, свързани с освобождаването от данъци.

3. Държавите членки могат да налагат данъци върху:

а) продуктите, които не са акцизни стоки;

б) предоставянето на услуги, включително на такива, свързани с акцизни стоки, които не могат да се определят като данъци върху оборота.

Налагането на такива данъци обаче не може да води до формалности при преминаването на граници, когато се осъществява търговия между държавите членки“.

10 Съгласно член 47 от Директива 2008/118:

„1. Директива [92/12] се отменя, считано от 1 април 2010 г.

[...]

2. Позоваванията на отменената директива се тълкуват като позовавания на настоящата директива“.

Германското право

11 Член 100, параграф 1, първо изречение от Основния закон на Федерална република Германия (Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland) гласи:

„Когато съдът счита, че законът, на чието правно действие се основава решението му, е неконституционносъобразен, той спира производството по делото и отнася въпроса [...] за решаване от Bundesverfassungsgericht [(Федералният конституционен съд)] [...]“.

12 Член 1 от KernbrStG, озаглавен „Обект на облагане, данъчна територия“, предвижда:

„(1) Ядреното гориво, което се използва за производството на електроенергия с търговска цел, се облага с данък върху ядреното гориво на данъчната територия на страната. Данъкът върху ядреното гориво е данък върху потреблението по смисъла на Данъчния кодекс.

(2) Данъчната територия съвпада с територията на Федерална република Германия [...]“.

13 Член 2 от KernbrStG, озаглавен „Определение на използваните в закона понятия“, гласи:

„По смисъла на настоящия закон:

1. ядрено гориво е

а) плутоний 239 и плутоний 241;

б) уран 233 и уран 235;

включително под формата на съединения, сплави, керамични продукти и смеси;

2. горивна касета е компонент, съставен от множество горивни пръти, с помощта на който ядреното гориво се вкарва в ядрения реактор;

3. горивен прът е формата, придадена на ядреното гориво, обвито с покривен материал, под която то се вкарва в ядрения реактор;

4. верижна реакция е процесът, при който неутрони, чрез отделяне от компонентите на ядреното гориво, освобождават други неутрони, които на свой ред предизвикват отделяне от останалите компоненти на ядреното гориво;

5. ядрен реактор е подредбата на горивните касети или пръти, както и на други технически компоненти, позволяваща протичането на контролирана самоподдържаща се верижна реакция;

6. оператор е притежателят на разрешение за експлоатация на обект за производство на електроенергия с търговска цел чрез деленето на ядрено гориво“.

14 Член 3 от този закон, озаглавен „Размер на данъка“, определя дължимия данък за 1 грам плутоний 239, плутоний 241, уран 233 или уран 235 в размер на 145 EUR.

15 Член 5 от този закон, озаглавен „Данъчно събитие, платец на данъка“, предвижда:

„(1) Данъкът се дължи при първоначалното използване на горивна касета или на горивни пръти в ядрен реактор и при стартирането на самоподдържаща се верижна реакция. [...]“

(2) Платец на данъка е операторът“.

16 Член 6 от същия закон, озаглавен „Деклариране и изискуемост на данъка“, предвижда в параграф 1, че платецът подава декларация, в която посочва определения от него дължим данък.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 17 През юни 2011 г. KLE използва горивни касети в реактора на ядрената централа „Емсланд“ за стартирането на самоподдържаща се верижна реакция.
- 18 KLE подава в Митническата служба декларация, носеща датата 13 юли 2011 г., за данъка върху ядреното гориво, в която съобразно разпоредбите на KernbrStG, в сила от 1 януари 2011 г., изчислява дължимия данък в размер на 154 117 745 EUR.
- 19 Впоследствие KLE оспорва самата декларация по административен ред. С решение от 16 ноември 2011 г. молбата му е отхвърлена. Поради това на 30 ноември 2011 г. KLE обжалва решението пред Finanzgericht Hamburg (Финансов съд, Хамбург). С акт за установяване на данъчни задължения от 28 август 2013 г. Митническата служба изменя размера на дължимия данък, като го определя на 154 117 455 EUR. Последният акт е предмет на спора по главното производство.
- 20 От информацията, предоставена от запитващата юрисдикция, е видно, че в главното производство спорът между страните е дали KernbrStG е съвместим с правото на Съюза.
- 21 KLE счита, на първо място, че Директиви 2008/118 и 2003/96 разрешават данъчното облагане на електроенергията като краен продукт, но не и едновременното събиране на акцизи върху източниците на енергия, потребявани за производството на електроенергия. На второ място, KLE счита, че член 107 ДФЕС не допуска прилагането на KernbrStG, тъй като този закон нарушава конкуренцията между различните производители на електроенергия, понеже води до данъчно облагане на производството на електроенергия в ядрени централи, а същевременно с такъв данък не се облагат нито останалите начини на производство на електроенергия, които не генерират емисии на CO₂, нито онези, които пък са източник на такива емисии. На трето място, KernbrStG, доколкото насърчавал производителите на електроенергия да се насочват към по-неблагоприятни от гледна точка на намаляването на емисиите на CO₂ производства на електроенергия, бил несъвместим с член 191 и сл. ДФЕС, разгледани във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС. Накрая, KLE счита, че KernbrStG е в противоречие с логиката на член 93 АЕ, както и с целта да се развие производството на електроенергия от ядрена енергия, която не генерира емисии на CO₂, установена в членове 191 АЕ и 192 АЕ и протокола.
- 22 Митническата служба счита, че Директива 2008/118 се отнася единствено до движението на акцизни стоки между държавите членки, а Директива 2003/96 не съдържа приложими по отношение на ядреното гориво правила. Тя счита, че KernbrStG не представлява мярка за държавна помощ по смисъла на член 107 ДФЕС, както и, при всички положения, че тази разпоредба от Договора за функционирането на ЕС не може да предостави на KLE правото декларацията му от 13 юли 2011 г. за данъка върху ядреното гориво да бъде отменена. Освен това член 194, параграф 2, втора алинея ДФЕС позволявал на държавите членки да вземат свободно решение относно принципното използване на ядрена енергия и относно данъчното облагане на използването ѝ. Според Митническата служба разпоредбите на Договора за ЕОАЕ също допускат прилагането на KernbrStG, в който Европейската общност за атомна енергия (ЕОАЕ) не се определя като платец на данъка върху ядреното гориво и този данък не се дължи във връзка с правото ѝ на собственост. Митническата служба счита, че посочените разпоредби не засягат нито компетентността на държавите членки да определят начина си на снабдяване с енергия, нито компетентността им да прилагат данъци, свързани с експлоатацията на ядрени централи.
- 23 От акта за преюдициално запитване е видно също, че в паралелно производство Finanzgericht Hamburg е сезирал Bundesverfassungsgericht по въпроса за съвместимостта на KernbrStG с Основния закон на Федерална република Германия.

- 24 Във връзка с това запитващата юрисдикция иска да установи дали е възможно да сезира Съда с преюдициални въпроси при наличие на висящо производство пред Bundesverfassungsgericht.
- 25 Тя отбелязва на първо място, че ако Bundesverfassungsgericht, единствено компетентен да упражнява контрол за конституционност на федералните закони и евентуално да решава, че те не пораждат действие, приеме, че KernbrStG не поражда действие и е неприложим ex tunc, декларацията на KLE от 13 юли 2011 г. относно данъка върху ядреното гориво трябвало незабавно да отпадне на това основание, а тълкуването на правото на Съюза вече нямало да бъде определящо за разрешаването на спора по главното производство. Запитващата юрисдикция обаче счита, че сезирането на Bundesverfassungsgericht не ѝ дава възможност да допусне, че няма да ѝ се наложи да прилага този закон, и следователно че въпросът относно съответствието му с правото на Съюза няма да се поставя, тъй като законът продължава да поражда действие, докато не бъде постановено нещо различно. Освен това Bundesverfassungsgericht можел да констатира единствено за в бъдеще, че той не поражда действие и е неприложим.
- 26 На второ място запитващата юрисдикция отбелязва, че тълкува член 100, параграф 1, първо изречение от Основния закон на Федерална република Германия в смисъл, че забранява на съдилищата да се произнасят по същество до постановяването на решение от Bundesverfassungsgericht, но не изключва преюдициалните запитвания до Съда.
- 27 На трето място запитващата юрисдикция подчертава, че ако тълкуването на правото на Съюза по пътя на преюдициално запитване може да се поиска едва след постановяване на решение от Bundesverfassungsgericht, с което се констатира конституционносъобразността на KernbrStG, общата продължителност на производството можела да достигне няколко години. Във връзка с това следвало да се има предвид задължението за спазване на разумен срок относно постановяването на решение.
- 28 При тези условия Finanzgericht Hamburg решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Оправомощава ли член 267, втора алинея във връзка с първа алинея, буква б) от член 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) юрисдикция на държава членка да поиска от Съда на Европейския съюз да се произнесе по повдигнати пред тази юрисдикция въпроси за тълкуването на правото на Съюза във връзка с валидността на национален закон, когато юрисдикцията, от една страна, не само има съмнение относно съответствието на закона с правото на Съюза, но от друга страна, е стигнала и до убеждението, че националният закон противоречи на националната конституция, поради което в паралелно производство вече е сезирала конституционния съд, който съгласно националното право е единствено компетентен да установи противоконституционността на закони, без обаче последният да е постановил решението си?

При утвърдителен отговор на първия въпрос [...]:

2) Допускат ли приетите Директива 2008/118/ЕО с цел хармонизиране на режима за облагане с акцизи и Директива 2003/96/ЕО относно енергийните продукти и електроенергията в рамките на Европейския съюз въвеждането на национален данък, с който се облагат ядрените горива, използвани за производството на електроенергия с търговска цел? От значение ли е обстоятелството дали може да се очаква, че националният данък може чрез включването му в цената на електроенергията да бъде прехвърлен върху крайния потребител, и какво евентуално следва да се разбира под „прехвърляне“?

- 3) Може ли дадено предприятие да се защити срещу данък, с който държава членка облага използването на ядрени горива за производството на електроенергия с търговска цел по съображения за набиране на приходи, с довода, че облагането представлява помощ, която съгласно член 107 ДФЕС е в противоречие с правото на Съюза? При утвърдителен отговор на предходния въпрос: дали KernbrStG, по силата на който с цел набиране на приходи се облагат с данък само предприятия, които използват ядрени горива за производство на електроенергия с търговска цел, представлява държавна помощ по смисъла на член 107 ДФЕС? Кой обстоятелства са от значение при проверката дали други предприятия, които не се облагат с данъци по същия начин, се намират в сходно фактическо и правно положение?
- 4) Противоречи ли налагането на германския данък върху ядрените горива на ДЕОАЕ?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 29 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 267 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална юрисдикция, която изпитва съмнения относно съвместимостта на национален законодателен акт както с правото на Съюза, така и с конституцията на съответната държава членка, е лишена от правото или е освободена от задължението в предвидените случаи да сезира Съда с въпроси относно тълкуването или валидността на това право поради обстоятелството, че е налице висящо производство за инцидентен контрол за конституционност на същия законодателен акт пред компетентната да упражнява такъв контрол национална юрисдикция.
- 30 Следва да се напомни, че член 267 ДФЕС оправомощава Съда да се произнеса по преюдициални запитвания както относно тълкуването на Договорите и актовете на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, така и относно валидността на тези актове. Втората алинея от този член гласи, че национална юрисдикция може да отправя такива въпроси до Съда, ако счита, че по тях е необходимо решение, за да се произнесе, а третата алинея на същата разпоредба — че тя е длъжна да сезира Съда, ако решенията ѝ не подлежат на обжалване съгласно националното право.
- 31 На първо място, от член 267 ДФЕС следва, че макар при определени обстоятелства да е по-удачно фактическата обстановка по делото да е установена и проблемите от чисто вътрешноправен характер да са решени към момента на отправяне на запитване до Съда (вж. решения *Irish Creamery Milk Suppliers Association* и др., 36/80 и 71/80, EU:C:1981:62, т. 6, *Meilicke*, C-83/91, EU:C:1992:332, т. 26, както и *JämO*, C-236/98, EU:C:2000:173, т. 31), националните юрисдикции разполагат с възможно най-широко право да сезират Съда, ако сметат, че висящото пред тях дело повдига въпроси във връзка с тълкуването или преценката на валидността на разпоредбите на правото на Съюза, по които въпроси те трябва да вземат решение (вж. по-специално решения *Mecanarte*, C-348/89, EU:C:1991:278, т. 44, *Cartesio*, C-210/06, EU:C:2008:723, т. 88, както и *Melki* и *Abdeli*, C-188/10 и C-189/10, EU:C:2010:363, т. 41, както и *A*, C-112/13, EU:C:2014:2195, т. 35).
- 32 На второ място, Съдът е постановил, че националният съд, натоварен в рамките на своята компетентност с прилагането на нормите на правото на Съюза, е длъжен да гарантира пълното действие на тези норми, като при необходимост сам вземе решение да не приложи национална разпоредба, която им противоречи, дори тя да е приета впоследствие, без да е необходимо да изисква или да изчаква премахването на тази разпоредба по законодателен или друг

конституционен ред (вж. по-специално решения *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, т. 21 и 24, *Filipiak*, C-314/08, EU:C:2009:719, т. 81, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, т. 45, както и *A*, C-112/13, EU:C:2014:2195, т. 36).

- 33 Всъщност всяка разпоредба на национална правна система, включително от конституционен ранг, и всяка законодателна, административна или съдебна практика, която може да намали ефективността на правото на Съюза, поради факта че отказва на компетентния да прилага това право съд правомощието в самия момент на прилагането да извърши всичко необходимо, за да изключи прилагането на националните законови разпоредби, които евентуално представляват пречка за пълното действие на нормите на Съюза, е несъвместима с изискванията, произтичащи от самото естество на правото на Съюза (вж. решения *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, т. 22, *Factortame* и др., C-213/89, EU:C:1990:257, т. 20, както и в този смисъл *Križan* и др., C-416/10, EU:C:2013:8, т. 70). Такъв би бил случаят при противоречие между разпоредба на правото на Съюза и национален закон, ако разрешаването на такова противоречие е предоставено на орган със свои собствени правомощия за преценка, различен от съда, който е длъжен да осигури прилагането на правото на Съюза, макар такава пречка за пълното действие на това право да е само временна (вж. решение *A*, C-112/13, EU:C:2014:2195, т. 37 и цитираната съдебна практика).
- 34 На трето място, Съдът е постановил, че ако националната юрисдикция, разглеждаща свързан с правото на Съюза спор, прецени, че дадена национална разпоредба противоречи не само на правото на Съюза, но и на конституцията, тя не е лишена от правото, съответно не е освободена от задължението по член 267 ДФЕС да сезира Съда с въпроси относно тълкуването или валидността на правото на Съюза, поради факта че установяването на противоконституционността на вътрешноправна норма задължително предполага сезиране на конституционния съд. Всъщност ефективното прилагане на правото на Съюза би било застрашено, ако задължението за сезиране на конституционния съд може да попречи на националния съд, разглеждащ спор, по отношение на който се прилага правото на Съюза, да упражни предоставеното му по член 267 ДФЕС право да отправи до Съда въпросите относно тълкуването или валидността на правото на Съюза, за да може да прецени дали дадена национална норма е съвместима с него (решения *Mecanarte*, C-348/89, EU:C:1991:278, т. 39, 45 и 46, *Melki* и *Abdeli*, C-188/10 и C-189/10, EU:C:2010:363, т. 45, както и *A*, C-112/13, EU:C:2014:2195, т. 38).
- 35 Въз основа на всички изложени съображения Съдът е стигнал до извода, че функционирането на установената с член 267 ДФЕС система на сътрудничество между Съда и националните юрисдикции и принципът на предимство на правото на Съюза изискват националният съд да може да сезира Съда с всеки преюдициален въпрос, който счита за необходим, и във всеки момент от производството, който според него е подходящ, включително след приключването на производство за инцидентен контрол за конституционност (решение *A*, C-112/13, EU:C:2014:2195, т. 39).
- 36 Поради изложените в точки 31—35 от настоящото решение мотиви ефективното прилагане на правото на Съюза би било застрашено и полезното действие на член 267 ДФЕС би било ограничено, ако поради обстоятелството, че е налице висящо производство за инцидентен контрол за конституционност, националният съд е възпрепятстван да сезира Съда с преюдициални въпроси и да приложи незабавно правото на Съюза в съответствие с решението или практиката на Съда (вж. в този смисъл решение *Simmenthal*, 106/77, EU:C:1978:49, т. 20).
- 37 Що се отнася до обстоятелството, че член 100, параграф 1, първо изречение от Основния закон на Федерална република Германия предвижда по отношение на съд, който счита, че даден закон е неконституционен, освен задължение да постави въпроса относно съответствието на посочения закон с упоменатия Основен закон за решаване от *Bundesverfassungsgericht*, и задължение да спре производството, следва да се напомни, че наличието на национална

процесуална разпоредба не засяга правото на националните юрисдикции да сезират Съда с преюдициално запитване, когато — както в главното производство — имат съмнения относно тълкуването на правото на Съюза (решение *Križan* и др., C-416/10, EU:C:2013:8, т. 67 и цитираната съдебна практика).

- 38 Накрая, що се отнася до ефекта от производството пред *Bundesverfassungsgericht* за релевантността на тълкуването на правото на Съюза при разрешаване на спора по главното производство, следва да се отбележи, че доколкото този спор и преюдициалните въпроси се отнасят, извън въпроса за конституционособразността на разглежданите в главното производство разпоредби, до съвместимостта с правото на Съюза на национална правна уредба, която предвижда събирането на данък за използването на ядрено гориво, не е очевидно, че исканото тълкуване няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора по главното производство, че проблемът е от хипотетично естество или още че Съдът не разполага с необходимите фактически и правни елементи, за да бъде полезен с отговора на поставения му въпрос (вж. в този смисъл решение *Filipiak*, C-314/08, EU:C:2009:719, т. 43 и 45).
- 39 С оглед на изложените съображения следва на първия въпрос да се отговори, че член 267 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална юрисдикция, която изпитва съмнения относно съвместимостта на национален законодателен акт както с правото на Съюза, така и с конституцията на съответната държава членка, не е лишена от правото, нито е освободена от задължението в предвидените случаи да сезира Съда с въпроси относно тълкуването или валидността на това право поради обстоятелството, че е налице висящо производство за инцидентен контрол за конституционност на същия законодателен акт пред компетентната да упражнява такъв контрол национална юрисдикция.

По втория въпрос

- 40 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали, от една страна, член 14, параграф 1, буква а) от Директива 2003/96, а от друга страна, член 1, параграфи 1 и 2 от Директива 2008/118, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда събирането на данък за използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел.
- 41 Действително от акта за преюдициално запитване е видно, че *Finanzgericht Hamburg* иска да установи, на първо място, дали ядреното гориво трябва да бъде освободено съгласно член 14, параграф 1, буква а) от Директива 2003/96. Запитващата юрисдикция пита също дали, в случай че това гориво не попада под действието на посоченото освобождаване, последното все пак не би следвало да се приложи по аналогия по отношение на него.
- 42 На второ място, посочената юрисдикция иска да установи дали въведеният с *KernbrStG* данък представлява акциз, с който косвено се облага потреблението на електрическа енергия, обхваната от Директива 2003/96, по смисъла на член 1, параграф 1 от Директива 2008/118, или допълнителен косвен данък върху този продукт по смисъла на член 1, параграф 2 от посочената директива, а в случай че този данък попада под действието на едната или на другата от посочените разпоредби, дали той е в съответствие с разпоредбите съответно на Директива 2003/96 или на Директива 2008/118. *Finanzgericht Hamburg* по-специално иска да установи дали обстоятелството, че тежестта на определен данък се понася или не от лица, различни от платците на данъка, е определящо за квалифицирането му с оглед на член 1 от Директива 2008/118 и дали за целта е необходимо съотношение на пропорционалност между използваното ядрено гориво и количеството произведена електроенергия.

По Директива 2003/96

- 43 Независимо дали приетите на основание член 93 ЕО (понастоящем член 113 ДФЕС) актове на вторичното право като Директива 2003/96 следва да се прилагат или не по отношение на ядреното гориво, което попада в приложното поле на разпоредбите от Договора за ЕОАЕ относно общия ядрен пазар, следва да се констатира, че при всички положения това гориво не попада под действието на освобождаването по член 14, параграф 1, буква а) от споменатата директива.
- 44 Действително съгласно член 1 от Директива 2003/96 държавите членки са длъжни да облагат с данъци енергийните продукти в съответствие с нейните разпоредби, като видно от съображения 2 и 3, целта ѝ е да установи минимални данъчни ставки на равнище Съюз за повечето енергийни продукти.
- 45 Член 14 от посочената директива изброява изчерпателно задължителните освобождавания, които държавите членки трябва да предвидят при облагането на енергийните продукти и електроенергията (вж. в този смисъл решение *Fendt Italiana*, C-145/06 и C-146/06, EU:C:2007:411, т. 36).
- 46 Освен това член 14, параграф 1, буква а) от Директива 2003/96, доколкото налага на държавите членки задължението да не облагат с предвидения в тази директива данък „енергийните продукти и електроенергия, използвани за производството на електроенергия и електроенергията, използвана за да се поддържа възможността за производство на електроенергия“, определя ясно продуктите, които подлежат на освобождаване (вж. в този смисъл решение *Flughafen Köln/Bonn*, C-226/07, EU:C:2008:429, т. 29).
- 47 Във връзка с това следва да се констатира, че член 2, параграф 1 от Директива 2003/96 определя понятието „енергийни продукти“, използвано за целите на посочената директива, като чрез позоваване на кодовете по комбинираната номенклатура изброява изчерпателно продуктите, които попадат в определението на това понятие.
- 48 При това положение е достатъчно да се отбележи, че ядреното гориво по *KernbrStG*, доколкото не е включено в този списък, не представлява „енергиен продукт“ по смисъла на Директива 2003/96 и поради това не попада под действието на освобождаването по член 14, параграф 1, буква а) от тази директива.
- 49 Поради това не следва да се проверява дали този продукт попада в приложното поле на Директива 2003/96, или е изключен от него по силата на разпоредбите на член 2, параграфи 3 и 4 от нея.
- 50 КЛЕ твърди, че все пак предвиденото в член 14, параграф 1, буква а) от Директива 2003/96 освобождаване трябва да се приложи по аналогия за ядреното гориво, тъй като тази директива има за цел да приложи принципа на единно облагане на електроенергията, който не допускат едновременното събиране на данък върху електроенергията и върху източника за нейното производство. В допълнение отсъствието на това гориво от списъка с енергийни продукти по смисъла на Директивата се дължало на неволен пропуск от страна на законодателя на Европейския съюз, доколкото той не можел да очаква, че държавите членки ще приемат мярка като *KernbrStG*, която с налагането на данък върху един определен вид производство на електроенергия, който не генерирал емисии на CO₂, противоречала на политиката на Съюза в областта на намаляването на тези емисии, както и на съображения 6 и 7 от същата директива.
- 51 В тази връзка следва да се констатира, че посочените от КЛЕ доводи не дават основание да се направи извод, че е налице принцип, който да не допуска едновременното събиране на данък върху потреблението на електроенергия и върху източниците за нейното производство. Видно е

всъщност от стр. 5 от обяснителния меморандум към предложението за директива на Съвета относно реструктурирането на правната рамката на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти (ОВ С 139, 1997 г., стр. 14), на което се позовава KLE, че „съществуват [не повече от] два начина за включване на електроенергията в приложното поле на данъчните разпоредби: чрез облагане на горивата, използвани за производството на електроенергия (предварително облагане) или на самата електроенергия (последващо облагане)“ [неофициален превод]. От предложението не се установява, че тези два варианта се изключват взаимно, тъй като Европейската комисия допуска възможността за взаимно допълване помежду им, като в предложението запазва възможността на държавите членки да „добавят към [последващия данък] допълнително предварително (нехармонизирано) облагане в случай на нежелателни от екологична гледна точка горива“ [неофициален превод]. Освен това от посочения текст също така не произтича, че Комисията е имала намерение да предложи въвеждането на задължение държавите членки да освободят напълно от облагане продуктите, които не попадат в хармонизирания режим на облагане.

- 52 Освен това евентуалното несъответствие на националното законодателство с политиката на Съюза за намаляване на емисиите на CO₂ не би могло да обоснове — освен ако не се измени радикално обхватът на член 2, параграф 1 и на член 14, параграф 1, буква а) от Директива 2003/96, противно на ясното намерение на законодателя на Съюза — тълкуване на тези разпоредби в смисъл, че се прилагат за продукти, различни от енергийните и от електроенергията по смисъла на тази директива.
- 53 От съображенията, изложени в точки 51 и 52 от настоящото решение, следва, че предвиденото в член 14, параграф 1, буква а) от Директива 2003/96 освобождаване не може да се приложи по аналогия за ядреното гориво, за което се прилага KernbrStG.
- 54 При това положение член 14, параграф 1, буква а) от Директива 2003/96 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда събирането на данък за използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел.

По Директива 2008/118

- 55 По въпроса дали въведеният с KernbrStG данък представлява „акциз“ върху електрическата енергия по смисъла на член 1, параграф 1 от Директива 2008/118 или „допълнителен косвен данък“ върху този продукт по смисъла на член 1, параграф 2 от посочената директива, следва да се направи констатацията, че тя не дефинира тези понятия.
- 56 От съображение 9 от Директива 2008/118 обаче е видно, че акцизът е данък върху потреблението, т.е. косвен данък. Освен това от текста на член 1, параграф 1 от Директивата следва, че тази разпоредба урежда акциза, с който се облага пряко или косвено потреблението, по-специално на енергийните продукти и електрическата енергия, обхванати от Директива 2003/96.
- 57 В тази връзка следва да се констатира, както отбелязват германското правителство и Комисията, че в конкретния случай на енергийните продукти и електроенергията член 4 от Директива 2003/96, който задължава държавите членки да спазват определени минимални нива на данъчно облагане на тези продукти, съдържа указания относно естеството на данъците по член 1, параграф 1 от Директива 2008/118. В член 4, параграф 2 от посочената директива се дефинира „нивото на облагане с данъци“, прилагани от държавите членки за съответните продукти, като „всички косвени данъци (с изключение на ДДС), изчислени пряко или косвено върху количеството енергийни продукти и електроенергия при пускането им за потребление“.

- 58 Във връзка с понятието „допълнителни косвени данъци“ по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 2008/118 следва да се отбележи, че тази разпоредба, която има за цел да отрази разликата в традициите на държавите членки в тази материя и честото прибягване до непреки данъци за осъществяването на небюджетни политики, позволява на държавите членки да въведат, освен минимален акциз, и други непреки данъци със специално предназначение (вж. по аналогия решение Комисия/Франция, C-434/97, EU:C:2000:98, т. 18 и 19).
- 59 От това следва, че понятието „допълнителни косвени данъци“ по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 2008/118 визира непреките данъци със специално предназначение, различни от „акциза“ по смисъла на член 1, параграф 1 от Директивата, с които се облага потреблението на продуктите, изброени в последната разпоредба.
- 60 При това положение, за да се определи дали въведеният с KernbrStG данък може да попадне под действието на член 1, параграф 1 от Директива 2008/118 или на член 1, параграф 2 от нея, следва най-напред да се провери дали той представлява косвен данък, с който се облага пряко или косвено потреблението на електрическата енергия, обхваната от Директива 2003/96.
- 61 В това отношение във връзка с някои моторни горива, за които се прилага Директива 92/82/ЕИО на Съвета от 19 октомври 1992 година за сближаване на акцизните ставки за минералните масла (ОВ L 316, стр. 19), заменена от Директива 2003/96, Съдът е постановил, че потреблението на тези моторни горива следва да се счита за обложено при наличие на национален данък, имащ за цел защитата на околната среда, с който се облага въздушното движение и който се изчислява в зависимост от данните за потребление на гориво, въглеродородните емисии и емисиите на азотен моноксид при курс със средна продължителност за вида използван самолет, доколкото е налице пряка и неделима връзка между потреблението на моторно гориво и отделените замърсяващи вещества по повод на това потребление (вж. в този смисъл решение Braathens, C-346/97, EU:C:1999:291, т. 22 и 23).
- 62 От акта за преюдициално запитване е видно, че въведеният с KernbrStG данък, от една страна, се дължи при първоначалното използване на горивна касета или на горивни пръти в ядрен реактор и стартирането на самоподдържаща се верижна реакция за производството на електроенергия с търговска цел, а от друга страна, се изчислява въз основа на количеството използвано ядрено гориво, като за всички видове такова гориво е предвидена обща ставка.
- 63 В това отношение следва да се отбележи, че видно от информацията, предоставена от запитващата юрисдикция, количеството електроенергия, произведена в реактора на ядрена централа, не се обуславя пряко от използваното количество ядрено гориво, а може да варира в зависимост от вида и свойствата на използваното гориво, както и от производителността на съответния реактор. Впрочем, както отбелязва Комисията, въведеният с KernbrStG данък би могъл да се събира поради задействането на самоподдържаща се верижна реакция, без непременно да е налице произведено, а следователно и потребено количество електроенергия.
- 64 Освен това за разлика от разглеждания данък по делото, по което е постановено решение Braathens (C-346/97, EU:C:1999:291), който се събира пряко от определени въздушни превозвачи, въведеният с KernbrStG данък се събира не пряко от потребителя на акцизния продукт, а от производителя на електроенергия. Действително, както посочва генералният адвокат в точка 61 от заключението си, икономическата тежест на този данък по принцип би могла изцяло да бъде понесена непряко от крайния потребител, ако производителят включи размера му в цената на всяко пускано за потребление количество от продукта, така че данъкът да бъде неутрален спрямо производителя. От направения от запитващата юрисдикция анализ по въпроса обаче е видно, че въведеният с KernbrStG данък не може да бъде изцяло прехвърлен върху крайния потребител на електроенергия, по-специално поради особеното естество на този продукт, което

не позволява да се определи произходът на определено количество от него, както и поради действащия в Германия механизъм на ценообразуване на електроенергията, характеризиращ се с обстоятелството, че е налице обща цена, договорена на енергийната борса.

- 65 С оглед на изложените съображения не се установява съществуването на пряка и неделима връзка по смисъла на решение Braathens (C-346/97, EU:C:1999:291) между използването на ядрено гориво и потреблението на електроенергията, произведена в реактора на ядрена централа. Не може да се счита също, че този данък се изчислява пряко или косвено въз основа на количеството електроенергия при пускането за потребление на този продукт по смисъла на член 4, параграф 2 от Директива 2003/96.
- 66 Следователно въведеният с KernbrStG данък, с който не се облага пряко или косвено потреблението на електрическата енергия, обхваната от Директива 2003/96, нито пък на друг акцизен продукт, не би могъл да попадне под действието на член 1, параграф 1 от Директива 2008/118 или на член 1, параграф 2 от нея.
- 67 Оттук следва, че посочените разпоредби допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда събирането на данък за използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел.
- 68 С оглед на изложените съображения на втория въпрос следва да се отговори, че член 14, параграф 1, буква а) от Директива 2003/96 и член 1, параграфи 1 и 2 от Директива 2008/118 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда събирането на данък за използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел.

По третия въпрос

- 69 С третия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 107 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда данъчно облагане на използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел, а при положителен отговор — дали посочената разпоредба трябва да се тълкува в смисъл, че платците на този данък могат да оспорват събирането му поради това, че той представлява забранена от нея държавна помощ.
- 70 Член 107, параграф 1 ДФЕС се отнася до „всяка помощ, предоставена от държава членка или чрез ресурси на държава членка, под каквато и да било форма“.
- 71 Според постоянната съдебна практика понятието „помощ“ е по-общо от понятието „субсидия“, като се има предвид, че то включва не само положителни престации като самите субсидии, но и други видове намеса от страна на държавата, които под различна форма облекчават тежестите, обичайно натоварващи бюджета на едно предприятие, и които, без да са субсидии в тесния смисъл на думата, имат същото естество и последици (вж. решения Adria-Wien Pipeline и Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, C-143/99, EU:C:2001:598, т. 38, Paint Graphos и др., C-78/08—C-80/08, EU:C:2011:550, т. 45, както и Комисия и Испания/Government of Gibraltar и Обединено кралство, C-106/09 P и C-107/09 P, EU:C:2011:732, т. 71).
- 72 От това следва, че мярка, с която публичните власти предоставят на някои предприятия представляващо предимство данъчно третиране, което, макар и да не се изразява в прехвърляне на държавни ресурси, поставя ползващите се лица в по-благоприятно финансово положение от другите данъчнозадължени лица, съставлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС (решения Banco Exterior de España, C-387/92, EU:C:1994:100, т. 14 и Paint Graphos и др., C-78/08—C-80/08, EU:C:2011:550, т. 46, както и цитираната съдебна практика).

- 73 Член 107, параграф 1 ДФЕС забранява помощи, които поставят „в по-благоприятно положение [...] определени предприятия или производството на някои стоки“, т.е. селективните помощи.
- 74 Що се отнася до преценката на условието за селективност, от постоянната съдебна практика е видно, че член 107, параграф 1 ДФЕС изисква да се установи дали в рамките на съответния правопорядък национална мярка може да постави в по-благоприятно положение определени предприятия или производството на някои стоки спрямо други, които биха се оказали, от гледна точка на преследваните от споменатия правопорядък цели, в сходно фактическо и правно положение (решения *Adria-Wien Pipeline* и *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C-143/99, EU:C:2001:598, т. 41, *British Aggregates/Комисия*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, т. 82, както и *Комисия и Испания/Government of Gibraltar* и *Обединено кралство*, C-106/09 P и C-107/09 P, EU:C:2011:732, т. 75).
- 75 Освен това следва да се напомни, че член 107, параграф 1 ДФЕС не разграничава държавните мерки в зависимост от техните причини или цели, а ги определя в зависимост от техните последици и следователно независимо от използваните техники (решения *British Aggregates/Комисия*, C-487/06 P, EU:C:2008:757, т. 85 и 89, както и *Комисия и Испания/Government of Gibraltar* и *Обединено кралство*, C-106/09 P и C-107/09 P, EU:C:2011:732, т. 87).
- 76 В тази връзка KLE сочи по същество, че KernbrStG е част от уредбата на режим на облагане на източниците на енергия, използвани за производството на електроенергия, или поне на режим на облагане на източниците на енергия, използвани за производството на електроенергия, които не повишават емисиите на CO₂. С KernbrStG не се облагали други източници на енергия, използвани за производството на електроенергия, освен ядреното гориво.
- 77 От доказателствата на разположение на Съда обаче, стига това да бъде потвърдено от запитващата юрисдикция, не се установява — независимо от обстоятелството, че енергийният сектор в Германия се характеризира в данъчно отношение, според предоставени от запитващата юрисдикция данни, с голям брой подзаконовни актове и припокриващи се държавни мерки — че има възможност с оглед на последиците от тези актове и мерки да се идентифицира данъчен режим, чиято цел е облагане на източниците на енергия, използвани за производството на електроенергия, или на източниците на енергия, използвани за производството на електроенергия, които не повишават емисиите на CO₂.
- 78 От акта за преюдициално запитване за сметка на това произтича, че съгласно мотивите към законопроекта, въз основа на който е бил приет KernbrStG, този закон въвежда за определен период от време, а именно от 1 януари 2011 г. до 31 декември 2016 г., данък за използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел по съображения за набиране на приходи от данъци, които в контекст на бюджетна консолидация и съгласно принципа „замърсителят плаща“ трябва да допринесат за намаляването на тежестта за федералния бюджет от необходимото саниране на мина *Asse II*, в която се съхраняват радиоактивни отпадъци от използването на ядрено гориво.
- 79 Налага се следователно констатацията, че производството на електроенергия по друг начин освен чрез използване на ядрено гориво не е засегнато от въведения с KernbrStG режим и че при всички положения с оглед на целта на този режим то не се намира в сходно фактическо и правно положение с това на производството на електроенергия с използване на ядрено гориво — единственото, което генерира радиоактивни отпадъци при такъв вид използване.
- 80 От това следва, че KernbrStG не съставлява селективна мярка по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС и следователно не е забранена по силата на тази разпоредба държавна помощ.

- 81 При тези условия не следва да се отговаря на втората част от третия въпрос.
- 82 Поради това на третия въпрос следва да се отговори, че член 107 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда данъчно облагане на използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел.

По четвъртия въпрос

- 83 От данните, предоставени от запитващата юрисдикция, е видно, че с четвъртия си въпрос тя иска да установи по същество дали член 93, параграф 1 АЕ, член 191 АЕ във връзка с член 3, параграф 1 от протокола, както и член 192, параграф 2 АЕ във връзка с член 1, параграф 2 АЕ и член 2, буква г) АЕ трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда събирането на данък за използването на ядрено гориво.
- 84 Във връзка с член 93, параграф 1 АЕ следва да се отбележи, че тази разпоредба задължава държавите членки да премахнат помежду си всякакви мита върху вноса и износа, или таксите с равностоен на мито ефект, както и всички количествени ограничения върху вноса и износа по отношение на стоките и продуктите, по отношение на които се прилагат разпоредбите на Договора за ЕОАЕ относно общия ядрен пазар.
- 85 Поради това следва да се провери дали въведеният с KernbrStG данък, който не представлява мито или количествено ограничение върху вноса или износа, представлява такса с равностоен на мито ефект по смисъла на тази разпоредба.
- 86 В това отношение член 93 АЕ заедно с останалите разпоредби на дял II, глава 9 от Договора за ЕОАЕ осигурява прилагането във високо специализирана област на правните понятия, от които черпи вдъхновение устройството на общия пазар в останалата му, обща част (вж. в този смисъл решение 1/78, EU:C:1978:202, т. 15).
- 87 По отношение на квалифицирането на национален данък като такса с равностоен на мито ефект следва да се напомни, че основанието за забраната на митата и на всички такси с равностоен ефект се състои в това, че паричните налози, дори и минимални, налагани поради преминаването на граници, представляват пречка за движението на стоки, което допълнително се затруднява от произтичащите административни формалности (вж. по аналогия решение Orgacom, C-254/13, EU:C:2014:2251, т. 22 и цитираната съдебна практика).
- 88 Всеки едностранно наложен паричен налог, дори да е минимален, независимо от наименованието и начина му на събиране, с който се облагат стоките поради факта, че преминават граница, и който не е мито в прекия смисъл на това понятие, представлява такса с равностоен ефект (вж. в този смисъл решения Stadtgemeinde Frohnleiten и Gemeindebetriebe Frohnleiten, C-221/06, EU:C:2007:657, т. 27, както и Orgacom, C-254/13, EU:C:2014:2251, т. 23).
- 89 В тази насока е нужно да се напомни, че определящата характеристика на таксата с равностоен ефект се състои в обстоятелството, че с нея именно се облага внасяният, а не сходният национален продукт (вж. в този смисъл решения Комисия/Франция, 90/79, EU:C:1981:27, т. 12 и 13, както и Orgacom, C-254/13, EU:C:2014:2251, т. 28).
- 90 Съдът обаче е приел, че налогът по отношение на внесен от друга държава членка продукт, при положение че не съществува идентичен или сходен национален продукт, не представлява такса с равностоен ефект, ако налогът се вписва в рамките на общ национален режим за систематично облагане на определени категории продукти, обособени въз основа на обективни критерии,

прилагани независимо от произхода на продуктите (вж. в този смисъл решения Комисия/Франция, 90/79, EU:C:1981:27, т. 14 и CRT France International, C-109/98, EU:C:1999:199, т. 13).

- 91 Следва да се констатира, че въведеният с KernbrStG данък се събира не поради обстоятелството, че ядреното гориво преминава граница, а — видно от член 1, параграф 1 от този закон — поради използването му за производството на електроенергия с търговска цел без оглед на произхода на горивото. KernbrStG не провежда такова разграничение и по отношение на ставката на облагане, нито на платеца на данъка.
- 92 От това следва, че въведеният с KernbrStG не представлява такса с равностоен на мито ефект по смисъла на член 93, параграф 1 АЕ.
- 93 Предвид цитираната в точка 90 от настоящото решение съдебна практика тази констатация не се поставя под съмнение с оглед на твърдението на KLE, че добиваното в Германия количество ядрено гориво е малко.
- 94 Във връзка с член 191 АЕ и член 3, параграф 1 от протокола следва да се отбележи, че в резултат от съвместното прилагане на тези разпоредби ЕОАЕ, нейното имущество, приходи и друга собственост се освобождават от всички преки данъци.
- 95 В това отношение следва да се отбележи, че KernbrStG въвежда данък за използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел, а не пряк данък върху това гориво.
- 96 Въпреки че съгласно член 86 АЕ това гориво е собственост на ЕОАЕ, това не променя факта, че съгласно член 87 АЕ правото на ползване и употреба на това гориво принадлежи на държавите членки, лицата или предприятията, ако то е в тяхно владение на законно основание.
- 97 От това следва, че член 191 АЕ във връзка с член 3, параграф 1 от протокола трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда събирането на данък за използването на ядрено гориво.
- 98 Освен това в заседанието KLE посочва по същество, че съгласно германското данъчно право акцизните стоки представляват гаранция за внасянето на дължимия за тях акциз. В този смисъл ЕОАЕ в качеството си на собственик на ядреното гориво можела да се окаже гарант за внасяне от платеца на въведения с KernbrStG данък. Това положение било в разрез с член 3 от протокола.
- 99 В тази връзка следва да се констатира, че посоченият довод, повдигнат и обсъден за първи път по време на заседанието пред Съда, не фигурира нито в акта за преюдициално запитване, нито в писмените становища на заинтересуваните лица. При това положение, при липса на по-точни и подробни данни по този въпрос, Съдът преценява, че от преписката по разглежданото от него дело не следва достатъчно очевидно, че това обстоятелство може да е релевантно за разрешаването на спора по главното производство и следователно да е полезно на запитващата юрисдикция, която като поема отговорността за съдебното решаване на спора, е в състояние най-добре да прецени релевантността на въпросите, които поставя на Съда, предвид особеностите на делото, с което е сезирана (вж. в този смисъл решение Flughafen Köln/Bonn, C-226/07, EU:C:2008:429, т. 37 и 38).
- 100 Накрая, във връзка с член 192, параграф 2 АЕ следва да се констатира, че тази разпоредба задължава държавите членки да се въздържат от каквато и да било мярка, която би могла да застраши постигането на целите на Договора за ЕОАЕ.

- 101 Запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали в резултат от въведения с KernbrStG данък се застрашава постигането на преследваната от ЕОАЕ цел, предвидена в член 1, параграф 2 АЕ, да създаде условия, необходими за бързото установяване и развитие на ядрената енергетика, и дали се застрашава изпълнението на задължението на ЕОАЕ да осигури за всички потребители в Общността редовно и справедливо снабдяване с руди и ядрени горива съгласно член 2, буква г) АЕ.
- 102 В това отношение следва да се отбележи, от една страна, че прилагането на член 192, параграф 2 АЕ във връзка с член 1, параграф 2 АЕ не води до налагане на държавите членки на задължение да поддържат или увеличават нивото на използвано ядрено гориво, нито до забрана да облагат това използване с данък, който би го направил по-скъпо и следователно по-непривлекателно.
- 103 От друга страна, изпълнението на задължението, предвидено в член 2, буква г) АЕ, се урежда в дял II, глава 6 от Договора за ЕОАЕ, включваща членове 52—76 от него, с която се въвежда общ режим на снабдяване с руди, суровини и специални делящи се материали (решение ENU/Комисия, C-357/95 P, EU:C:1997:144, т. 2).
- 104 От доказателствата, с които Съдът разполага, обаче не се установява, че въведеният с KernbrStG данък, който съгласно отбелязаното от KLE действително води до по-високи разходи при използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел, представлява нарушение на посочените в тези разпоредби задължения на държавите членки или, в общ план, че е в разрез с принципите, свързани с този режим, и по-специално с принципа на равен достъп до ресурси, залегнал в член 52 АЕ, или с принципите, свързани с ценообразуването, закрепени в членове 67 АЕ и 69 АЕ. Както отбелязва Комисията, този данък всъщност не може да засегне снабдяването с горива на операторите на ядрени централи, тъй като с него се облага не придобиването на ядрено гориво, а неговото използване.
- 105 От това следва, че този данък не би могъл да застраши изпълнението на задължението на ЕОАЕ да осигурява за всички потребители на тази Общност предвиденото в член 2, буква г) АЕ редовно и справедливо снабдяване с руди и ядрени горива.
- 106 С оглед на изложените съображения следва на четвъртия въпрос да се отговори, че член 93, параграф 1 АЕ, член 191 АЕ във връзка с член 3, параграф 1 от протокола, както и член 192, параграф 2 АЕ във връзка с член 1, параграф 2 АЕ и член 2, буква г) АЕ трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда събирането на данък за използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел.

По съдебните разноски

- 107 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

- 1) Член 267 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална юрисдикция, която изпитва съмнения относно съвместимостта на национален законодателен акт както с правото на Съюза, така и с конституцията на съответната държава членка, не е лишена от правото, нито е освободена от задължението в предвидените случаи да сезира Съда на Европейския съюз с въпроси относно тълкуването или валидността на

това право поради обстоятелството, че е налице висящо производство за инцидентен контрол за конституционност на същия законодателен акт пред компетентната да упражнява такъв контрол национална юрисдикция.

- 2) Член 14, параграф 1, буква а) от Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 година относно реструктурирането на правната рамката на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията, и член 1, параграфи 1 и 2 от Директива 2008/118/ЕО на Съвета от 16 декември 2008 година относно общия режим на облагане с акциз и за отмяна на Директива 92/12/ЕИО, трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда събирането на данък за използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел.
- 3) Член 107 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда данъчно облагане на използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел.
- 4) Член 93, параграф 1 АЕ, член 191 АЕ във връзка с член 3, параграф 1 от Протокол (№ 7) за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз, приложен към Договорите за ЕС, за функционирането на ЕС и за ЕОАЕ, както и член 192, параграф 2 АЕ във връзка с член 1, параграф 2 АЕ и член 2, буква г) АЕ трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която предвижда събирането на данък за използването на ядрено гориво за производството на електроенергия с търговска цел.

Подписи